Wiecher de Jong

Wiecher de Jong is geboren op 19 april 1921 in Leeuwarden. Hij had een jaar oudere broer Hendrik (Henk) de Jong (11 februari 1920). Hij is de zoon van Tjibbe de Jong en Harmina Catharina Wilkens.

In 1927-1928 vertrekt het gezin naar Arnhem. Daar gingen Henk en Wiecher naar de christelijke Van Löben Selsschool aan de Dalweg en de Gereformeerde Westerkerk. Deze stond naast het Station ter hoogte van waar nu het Pathé theater staat. De jongens zijn lid van een jongerenbeweging en zitten op Scouting. Mogelijk dat ze net als Willem Woonink, zie ook bij hen in de kerk zat, lid waren van de Zijpse Trekkers. Wiecher gaat daarna naar het Christelijk Lyceum aan de Utrechtseweg. Wiecher wordt daarna ambtenaar bij de politie Arnhem – afd. bestuursdienst.

Al vroeg namen de jongens via gereformeerde jongerenkringen deel aan illegale acties. In 1940 worden de eerste vlugschriften geschreven en verspreid. Dit waren de voorlopers van de illegale pers. Vanaf mei, juni 1940 waren de broers betrokken bij de vervaardiging en/of verspreiding hiervan. Verder hielpen zij joden met onderduiken en voorzagen zij een ‘eigen’ groep joden van distributie. Vanuit zijn functie bij de politie geeft Wiecher belangrijke informatie en aanstaande arrestaties door aan het verzet.

Zijn broer studeert in Amsterdam maar duikt op een gegeven moment onder in Oosterbeek. Daar ontmoeten ze Chris en Nico Boven. Broer Henk wordt in juni gearresteerd tijdens een controle in de trein. Chris werd op 9 augustus 1944 als gevolg van verraad door een koerierster aangehouden op de Koerierscentrale in Utrecht. Na een week biechtte hij op waar zijn broer Evert Boven zat ondergedoken, in de veronderstelling dat deze inmiddels veilig elders zat. Bij de arrestatie van Nico Boven vindt de SD een briefje van Wiecher. Deze was juist die avond daarvoor door hem bezorgd. Het betrof belangrijke inlichtingen over arrestaties en aanhoudingen. Wiecher wordt op 21 augustus gearresteerd door de SD nadat hij was bevorderd door Politie President Walraven tot brigadier. Hij werd per auto gebracht naar het S.D.-gebouw waar hij herhaaldelijk werd verhoord. Op 23 augustus om 23.00 uur werd hij ingesloten in de Koepel strafgevangenis waar hij blijkbaar door een vergissing wordt ingesloten samen met Nico. Hier konden zij nog veel bepreken. Op 25 augustus vertrekt hij om 5.00 uur in gezelschap van Chris en Evert Boven en mevr. Kuipers Rietberg (tante Riek) uit Winterswijk op transport naar kamp Vught. In Vught waren zij vanuit de bunker getuige van de massa-executies van begin september 1944.

Zijn broer Henk zit ook in Kamp Vught en de broers worden weer herenigd. Henk werkt bij Philips op de afdeling radiobuizen en Wiecher werkt in de keuken.

Henk en Wiecher gaan op 5 september op transport van Vught naar concentratiekamp Sachsenhausen maar werd ‘voor quarantaine’ eerst op 7 september naar de Heinkel (fabriekshallen) gestuurd, waar het vies en chaotisch was. Een week later gaan Henk &

Wiecher uiteindelijk op transport naar concentratiekamp Neuengamme. Henk en Wiecher delen samen één krib en worden ingedeeld bij het klinkercommando (ook wel doodscommando genoemd). De jongens moesten klei graven en met lorries vervoeren naar de steenfabriek. Deze stenen werden door Hitler gebruikt voor de bouw van zijn grootste kantoor en kade in Hamburg. Wiecher kon na een maand al niet meer vooruit. De ontberingen waren te groot. Henk kon nog werken. Wiecher overlijdt te Neuengamme op 3 december 1944 in de ziekenbarak. Henk wordt in januari 1945 ter dood veroordeeld. Hij is gefusilleerd of door de strop gedood. Hij sterft op 11 januari 1945. Hun vader gaat na de oorlog op zoek naar zijn zoons en plaatst onder andere een advertentie.

Wie kan inlichtingen geven over mijn beide zoons:
HENDRIK DE JONG
geb. 11-2-'20. Theologisch stud. A'dam.
en
WIECHER DE JONG
geb. 19-4-'21. Politie-ambtenaar.
beiden uit Arnhem.
Zij zijn op 6 September uit Vught vervoerd naar Oraniënburg (Berlijn) en vandaar overgebracht naar Neuengamme (Hamburg). Onkosten worden gaarne vergoed. Tj. de Jong, Mauvestraat 13, Arnhem.

Hun naam staat op de gedenksteen in de Eusebiuskerk in Arnhem, die is opgericht ter nagedachtenis aan dertien gemeenteleden die tijdens de Tweede Wereldoorlog zijn gefusilleerd of in een concentratiekamp zijn omgekomen. Ook de verzetsstrijder en scout Jan Hulleman en scout Willem Woonink worden hier herdacht.

Tekst: Marcel te Brake (http://henkenwiecherdejong.nl)

Meer informatie

Arnhem, gedenksteen in de Eusebiuskerk - Nationaal Comité 4 en 5 mei : Nationaal Comité 4 en 5 mei
Database - Stichting Neerlandsch Verzetsmonument
Wiecher de Jong verzet Arnhem LO Trouw WO2 (henkenwiecherdejong.nl)
Wiecher de Jong | Oorlogsgravenstichting
Wiecher de Jong | Digitaal Monument Neuengamme (vriendenkringneuengamme.nl)
Wiecher de Jong | Erelijst van Gevallenen 1940-1945
Wiecher de Jong (1921 - 1944) - Genealogy (geni.com)
Overlijden Wiecher de Jong op 3 december 1944 te Neuengamme (Duitsland) » Open Archieven

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op http://vrijheid.scouting.nl voor meer informatie en alle andere verhalen.